

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio I. An Contracru vel Statuto acquiri possit immunitas à solvendis decimis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

SS. Eccl. & Can. pen. 16.9.3. Nam &c. neque mobiles præscribi adversus Ecclesiam, nisi 40. annis cum titulo, & sine hoc tempore immemorabili, si possidenti Jus commune resistit: cum Canones, qui in casu resistentis Juris tempus quadragenarium & inmemoriale requirunt,

absolutè loquantur, nec inter mobilia & immobilia distinguant. Accedit, quod Dominus fundi fructus ejusdem non præscribit (cum ipse sint, non Ecclesiæ) sed solum præscribit actioni; hæc verò, ut dixi, nisi dicti temporis casu non extinguitur.

CAPUT V.

De Exemptis per Pacta & Statuta.

QUÆSTIO I.

An contractu vel statuto acquiri possit immunitas à solvendis decimis?

SUMMARIUM.

306. Varij modi paciscendi super decimis.

307. Potest fieri compositio super decimis præteritis absque consensu Superioris.

308. Pariter sine hoc consensu potest Parochus illas remittere vel super ijs transigere ad suam vitam.

309. Potest cum consensu Superioris Ecclesiæ eas etiam in futurum remittere, si aliunde ipsi provisum est.

310. Potest Parochus consentiente

Superiore transigere super decimis futuris, ita ut obligentur etiam successores.

311. Laicus decimator absque consensu Superioris eas remittere potest, vel super iisdem transigere.

312. Valet Statutum SS. Pontificis de non solvendis alicubi decimis; non item Statutum secularium.

313. Tametsi alicubi detur consuetudo non solvendi.

306 Varij modi paciscendi, & transigendi concipi possunt, quibus immunitas ab onere decima-

rum acquiratur. Nam I. liberaliter remitti possunt per pactum de non petendo. Quæ ab aliquibus di-

S citur

citur Compositio, utpote quæ est conventio gratis & liberaliter facta. II. Quando dubia est solvendi obligatio, certum quid promitti potest, ut Ecclesia desistat à lite, & petendo. Hæc propriè dicta Transactio est, utpote quæ est rei dubiæ aut litigiosæ aliquo dato, vel re-
 tento, vel promisso, conventa decisio. *c. 7. de Transact. l. 1. ff. eod. l. 7. 17. 33. & 38. C. eod.* III. Etsi obligatio solvendi sit certa, quia tamen incertus est proventus agrorum, & dubia fructuum quantitas, conveniri potest de certa quantitate pecuniæ vel fructuum quot annis solvenda, vel solvenda nunc, omni obligatione in futurum sublata. Hanc quoque aliqui ex *l. 11. C. eod.* dicunt esse transactionem.

307 Assert. I. Potest fieri compositio super decimis præteritis, seu decursis, sine consensu Superioris. Ita Gloss. & DD. in *c. Ut super 8. de reb. Eccl. alien.* & in *c. fin. de rer. permut. Dec. in c. Venerabilis 8. de Confr. ut not. 4. Rebuff. q. 13. n. 25. & 33. Fagundez præcept. 5. Eccl. l. 3. c. 2. n. 17. Barbos. l. 3. Jur. Eccl. c. 26. n. 26.* ac alij, nemine retragante. Ratio patet: quia tunc non agitur de tollendo aliquo Jure Ecclesiæ, sed solum de commo illius Parochi, cui decimæ fuerant solvendæ. Unde iste, sicut perceptas ex justa causa donare vel vendere potuisset absque consensu Superioris, ita debitas remittere potest, vel compensationem in quacunque

vel fructuum vel pecuniæ quantitate acceptare. Nisi fortè ex ipsdem reparanda fuerit Ecclesia, vel ejus ornamenta, stipendium dandum Ministris Ecclesiæ &c. & his obligationibus aliunde satisfacere ipse aut non possit aut non velit. Quo modo limitanda est etiam sequens assertio.

Assert. II. Potest Parochus sustentas decimas ad suam vitam remittere etiam laicis, vel super ipsdem transigere, absque consensu Superioris. In hac quoque assertione conveniunt DD. sumiturque ex *c. Veniens 8. de Transact. c. 8. ut super de Reb. Eccl. alien. c. de catero 5. de Transact.* Ratio jam data est: quia hac ratione sibi tantum & non successoribus præjudicat. Patetque exemplo D. Pauli, qui cum *1. Cor. 9. v. 4.* multis comprobasset, se habere potestatem manducandi & bibendi, seu victum exigendi à fidelibus, quibus prædicabat, subjungit *v. 12. sed non sumus usi hac potestate.* Neque in tali transactione ullum periculum Simonix est, ut benè notat Suar. *c. 38. n. 6.* quia non agitur de jure spiritali, sed debito solum temporali. Supponimus autem, Clerico de honesta sustentatione aliunde satis provisum esse, videl. ex alijs redditibus Ecclesiasticis vel ex bonis patrimonialibus; si enim aliunde certam sustentationem non haberet, compositio sine consensu Episcopi non

non valeret ; ut patet ex Trid. *sess. 21. c. 2.* ubi dicitur, quòd Clerici beneficium vel patrimonium, ad quod ordinati sunt, dimittere, & alienare *sine licentia Episcopi nullatenus possint, donec Beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere possint.* Idem sumitur ex *c. cum secundum 16. de Praebend.*

309 *Assert. III.* Possunt à Parochia decimæ, etiam futuræ, integræ ac in perpetuum, cum consensu Superioris remitti, non solum Clericis, sed etiam laicis : dummodo Clericis aliunde ex redditibus Ecclesiasticis sufficienter provisum sit de honesta sustentatione. Ratio assertionis constat à fortiori ex ijs, quæ dixi *n. 158.* de potestate Pontificis immunitatem à decimis integris etiam Communitatibus concedere valentis. Patet insuper ex eo, quòd etiam laicis jus decimandi concedere potest.

310 *Assert. IV.* Potest Parochus consentiente Superiore transigere super decimis futuris, ita ut contraclus obliget etiam successores. Patet ex *c. 2. & 7. de Transact. & c. 3. h. t.* ac ex ijs, quæ modò de remissione dixi : si enim remitti & gratis cedi possunt, à fortiori fieri potest transactio ; huic enim essentialiale est, ut uterque transigens aliquid retineat, vel acquirat, sicque per eam minus damnum nascitur Ecclesiæ, quam per gratui-

tam remissionem. Quòd verò ad hanc transactionem requiratur consensus Superioris, ratio est : quia est species alienationis. *l. 1. §. utrum ff. si quid in fraud. patron.* alienatio autem rerum Ecclesiæ (quales sunt decimæ) fieri non potest absque debitis solemnitatibus, quas inter est consensus Superioris. *tot. tit. de reb. Eccl. alien.* Accedit, quòd licet successor universalis factum defuncti prestare debeat, & in ipsum regulariter omnes actiones tam passivæ quàm activæ transeant *l. cum à matre C. de R. V. l. ex qua 149. & l. qui in jus 177. ff. de R. I.* Successor tamen in dignitate vel officio regulariter non tenetur stare pacto antecessoris, si hoc habeat causam continuam, & successorem obligaret ad aliquid faciendum vel patiendum, ut fit in remissione decimarum, locatione rei Ecclesiasticæ &c. ut cum communi DD. tanquam certum tradunt Covarr. *l. 2. var. c. 15. n. 6. Guttier. l. 1. 99. can. c. 36. à n. 2. Petr. Barbosa in l. si filiosam. 26. §. fin. ff. solut. matr. à n. 17.* unde ut pactum successores obliget, opus est consensu Superioris, cæterisque solemnitatibus. Quæ à fortiori procedunt de gratuita remissione.

Assert. V. Laicus decimator liberè decimas remittere potest, & super iisdem transigere absque consensu Superioris. Hanc assertionem non inveni quidem ab aliquo

quo DD. traditam; sed neque reprobata: cum solum agant de decimis Ecclesie debitis. Videtur tamen sequi ex dictis; quia sua remissione, vel transactione non preiudicat Ecclesie, sed sibi solum & successori laico. Unde non apparet ratio, cur opus sit consensu Superioris Ecclesiastici. Patetque a fortiori ex eo, quod infra dicetur, de consuetudine a Laicis jus decimandi liberè transferri testamenti, contractu venditionis, permutationis &c. Videantur tamen dicenda infra n. 505. & 509.

312 Quæstio superest, an Statuto acquiri immunitas a solvendis decimis possit. Certum imprimis esse videtur, statui a SS. Pontifice posse, ut alicubi Ecclesie etiam a laicis non exigant decimas. Hoc enim aliud non est, quam laicos a decimis privilegio eximere: hoc autem ipsis concedi a Sede Pontificia posse dixi a n. 155. Certum quoque est, statuto Principis secularis neminem liberari onere decimarum posse, a quo nec privilegio nec consuetudine vel prescriptione exemptus est, ut patet ex dictis n. 166. Pariter denique certum est, etiam Episcopos aliosque Ecclesie Prælatos SS. Pontifice inferiores, statutum de non solvendo facere non posse, absque speciali facultate SS. Pontificis, ut a fortiori constat ex dictis n. 164. Itaque dubium duntaxat est, an Principes seculares statuere possint, ne solvan-

tur decimæ, ubi consuetudo viget eas non solvendi. Huiusmodi statutum in Hispanijs a Carolo V. & in Gallijs a Philippo Pulchro seu IV. factum esse testatur, & approbat Covarr. *l. var. c. 27. n. 8. v. 9. & c. 35. 99. pract. n. 2. v. 4.*

Assert. VI. Statutum secularium Principum prohibens Clericis, ne a laicis exigant decimas, quæ vi consuetudinis solvi non solent, preiudicat immunitati Ecclesiasticæ, estque invalidum, nisi SS. Pontificis auctoritate firmetur. Ita Azor p. 1. l. 7. c. 26. q. 3. Raph. Turrian. in 2. 2. q. 87. art. 1. De bene c. 8. *Immunit. Eccl. dub. 29. sect. 1.* ac passim alij. Ratio est: tum quia Clericis nihil possunt præcipere, ut omnes Catholici DD. tradunt, & latè demonstrat Suar. *tot. l. 4. de sens. Fid.* tum quia de decimarum jure, utpote quod spirituale est, statuere nihil possunt. Neque valet, si quis dicat, laicos solum præcipere, ut consuetudo legitime præscripta servetur; hoc verò esse æquissimum, cum omni jure constitutum sit, consuetudinem receptam valere, vimque legis habere. Nam R. hinc solum probari; æquum esse, ut talis consuetudo non violetur, posseque Principes laicos invigilare, ut violatio non fiat, deferendo rem ad Ordinarios, SS. Pontificem &c. non verò, quod Clericis percipere possint, ut contra eandem non agant. Talia enim præcepta dare, solius Ecclesiastici

Superioris est. Neque obstat Jus nostrum Patrium tit. 28. art. 14. & 16. uti enim advertit Illustriss. D. Schmid *ad cit.* tit. a. I. n. I. est

illud quidem decisivum quoad decimatores laicos, at verò quoad Ecclesiasticos solum declaratorium.

QUÆSTIO II.

Quali pacto acquiratur immunitas à solvendis decimis.

SUMMARIUM.

- 314. Gemina questio, una de solemnitate, altera de pretio interveniente, proponitur.
 - 315. Absque consensu SS. Pontificis componi cum laicis absque justa compensatione non potest, ut decimas non solvant.
 - 316. Aut, ut solvant minorem partem.
 - 317. Potest cum laico super decimis futuris fieri transactio cum consensu Episcopi.
 - 318. Occurritur contrarijs.
 - 319. Item super modo, loco, ac tempore solvendi.
 - 320. Absque consensu SS. Pontificis Clericis gratuito vel integre vel ex parte remitti nequeunt.
 - 321. Potest cum consensu Episcopi transactio vel compositio non gratuita cum ysdem fieri.
 - 322. Ad transigendum super decimis requiritur ea solemnitas, quæ ad aliendas res Ecclesie.
 - 323. Rationes opinantium, pretium intervenire non posse absque Simonia.
 - 324. Possit intervenire statuitur.
 - 325. 326. 327. 328. Et multiplici ratione probatur.
 - 329. 330. Solvuntur rationes oppositæ.
 - 331. Si perit, quod Ecclesie datum est pro decimis, ipsi perit.
314. **H**Actenus solum statui, posse pacto acquiri hanc immunitatem. Restat declarandum, quid requiratur, ut pactum sit validum & licitum. Duo in controversiam veniunt. I. est, quæ solemnitas ad compositionem vel transac-
- tionem, quæ fit super decimis non solvendis, requiratur? Alterum, an possit intervenire pretium? Primam quæstionem difficilem reddunt c. 2. & c. 8. de Transact. sibi, ut videri potest, contraria: nam primo traditur, compositio-